

Informacja kwartalna dotycząca potencjalnych (niewymagalnych) zobowiązań i należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, według stanu na 31.12.2020 r.

Informacja dotyczy gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa, których zasady udzielenia zostały uregulowane w następujących aktach prawnych:

- poręczenia i gwarancje spłaty kredytów - art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (Dz.U. z 2020 r. poz. 122 z późn. zm.),
- poręczenia i gwarancje wykonania zobowiązań wynikających z obligacji - art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne*,
- poręczenia wypłaty odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe - art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne*,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego - art. 39d ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. *o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym* (Dz. U. z 2020 poz. 2268 z późn. zm.),
- gwarancje i poręczenia wypłat ze środków Krajowego Funduszu Drogowego wynikających z umowy o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady - art. 39j ustawy z dnia 27 października 1994 r. *o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym*,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji z przeznaczeniem na finansowanie prac przygotowawczych oraz zadań inwestycyjnych realizowanych z ramach programu wieloletniego zawierającego inwestycje obejmujące linie kolejowe zarządzane przez tę spółkę oraz wynikających z umów i porozumień międzynarodowych lub dotyczących linii kolejowych o znaczeniu wyłącznie obronnym lub państwowym a także dotyczących zakupu i modernizacji pojazdów kolejowych przeznaczonych do diagnostyki, utrzymania, naprawy lub budowy infrastruktury kolejowej oraz do prowadzenia działań ratowniczych lub budowy i modernizacji punktów zaplecza technicznego przeznaczonych do obsługi ww. pojazdów kolejowych - art. 38 ust. 10 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. *o transporcie kolejowym* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1043 z późn. zm.),
- gwarancje za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 - art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.),

- gwarancje za zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji emitowanych na realizację programów rządowych dla mikro, małych, średnich i dużych firm oraz programu wsparcia dla Polskich Linii Lotniczych LOT S.A. - art. 21aa ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 2011 z późn. zm.).

I. Zobowiązania

1. Łączne, potencjalne (niewymagalne) zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu gwarancji i poręczeń na dzień **31.12.2020 r.** wyniosły **302.875.056,8 tys. zł**, w tym:
 - z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych 198.278.816,4 tys. zł,
 - z tytułu gwarancji zagranicznych 104.596.240,4 tys. zł.
2. W ustawie budżetowej na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 571) limit dla udzielanych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa został określony do wysokości **200.000 mln zł**. Następnie limit ten został podwyższony do kwoty **500.000 mln zł** na mocy ustawy o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020 z dnia 28 października 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1919). W czwartym kwartale 2020 r., Skarb Państwa udzielił gwarancji na kwotę **1.555.715,0 tys. zł**. Ostatecznie w 2020 r. limit ten został obciążony kwotą **5.094.341,0 tys. zł**, co stanowi 1,02 % określonego w ustawie budżetowej limitu.
3. W czwartym kwartale 2020 roku, na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, Skarb Państwa udzielił jednej gwarancji w wysokości **1.555.715,0 tys. zł** dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego za zobowiązania zaciągnięte przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz KFD, przeznaczone na współfinansowanie projektu inwestycyjnego pod nazwą „Odcinki dojazdowe do Warszawy II (TEN-T)”.

 Ponadto w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w 2020 r. Skarb Państwa udzielił również 38 gwarancji emisji obligacji w łącznej kwocie **188.105.376,6 tys. zł**, w tym:
 - 30 gwarancji o łącznej wartości **116.933.903,4 tys. zł** – za Bank Gospodarstwa Krajowego, na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,
 - 8 gwarancji o łącznej wartości **71.171.473,2 tys. zł** – za Polski Fundusz Rozwoju S.A., na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19, w tym:
 - 7 gwarancji emisji obligacji krajowych na kwotę 70.471.473,2 tys. zł,
 - 1 gwarancji emisji obligacji zagranicznych na kwotę 700.000,0 tys. zł.

W samym IV kw. 2020 roku Skarb Państwa udzielił 15 gwarancji emisji obligacji o łącznej wartości **27.096.080,9 tys. zł**, w tym:

- 12 gwarancji emisji obligacji krajowych o łącznej wartości **23.208.468,2 tys. zł** za Bank Gospodarstwa Krajowego, na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (dalej FP COVID-19),
- 3 gwarancji o łącznej wartości **3.887.612,7 tys. zł** – za Polski Fundusz Rozwoju S.A., na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19, w tym:

- 2 gwarancji emisji obligacji krajowych na kwotę 3.187.612,7 tys. zł,
- 1 gwarancji emisji obligacji zagranicznych na kwotę 700.000,0 tys. zł.

Do powyższych gwarancji nie stosuje się zasadniczo ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w tym przepisów dotyczących zaliczania tych gwarancji do limitu poręczeń i gwarancji, w związku z odpowiednio:

- art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw oraz
- art. 21aa ust. 3 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie inwestycji rozwoju.

5. Największe potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń wynikają z:

- gwarancji udzielonych za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie FP COVID-19 w sumie 116.933.903,4 tys. zł,
- innych gwarancji udzielonych za Bank Gospodarstwa Krajowego 85.332.050,9 tys. zł,
 - w tym na wsparcie Krajowego Funduszu Drogowego 84.595.071,7 tys. zł,
- gwarancji udzielonych za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19 w sumie 71.171.473,2 tys. zł,
- gwarancji udzielonych za PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. 14.682.496,8 tys. zł,
- gwarancji wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Gdańsk Transport Company S.A. 7.178.222,0 tys. zł,
- gwarancji wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Autostrady Wielkopolskiej II S.A. 5.952.185,7 tys. zł,
- gwarancji udzielonych za PKP Intercity S.A. 1.535.248,1 tys. zł.

II. Należności

1. Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na dzień 31.12.2020 r. wyniosły **28.205,7 tys. zł** w tym:
 - kwota wierzytelności głównej Skarbu Państwa 4.694,4 tys. zł,
 - kwota odsetek ustawowych za opóźnienie na dzień 31.12.2020 r. 23.511,3 tys. zł.
2. W ustawie budżetowej na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. zaplanowano wydatki z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa w wysokości **100 tys. zł**. Zaplanowane środki dotyczą ewentualnej konieczności pokrycia kosztów w odniesieniu do prowadzonych postępowań sądowych i egzekucyjnych, związanych z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami Skarbu Państwa. W

2020 r. nie wydatkowano środków z powyższego tytułu. Jednocześnie w 2020 r. Skarb Państwa nie zaplanował wydatków na spłatę poręczonych i gwarantowanych zobowiązań.

III. Zasób majątkowy Skarbu Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony na mocy art. 25 ustawy *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do dnia 17 lipca 2009 r.

Na dzień 31.12.2020 r. na zasobie majątkowym Skarbu Państwa, przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, znajdowały się akcje i udziały o łącznej wartości nominalnej **115.850,9 tys. zł**. W związku z wycofaniem udziałów jednej ze spółek należących do zasobu oraz zastąpieniem ich akcjami innej spółki, w IV kwartale 2020 r. nastąpił wzrost ogólnej wartości walorów na zasobie majątkowym SP o kwotę 4.128,1 tys. zł.

IV. Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego, na podstawie art. 30 ustawy *o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne*. Na rachunku tym gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji.

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

Na dzień 31.12.2020 r. na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa zgromadzono środki w wysokości **1.217.173,3 tys. zł.** Zostały one w całości wykorzystane na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa.